

Hallo tieners,

Deze tienerkrant gaat over 'SCHOOL', ja je leest het goed 😊.

Hoe het in Nederland op christelijke scholen gaat weten we allemaal wel, want we zitten erop of hebben erop gezeten. Naast rekenen, taal, geschiedenis, aardrijkskunde enz. kreeg je ook nog een stukje godsdienstles. Meestal werd er dan een Bijbelverhaal verteld en een liedje gezongen. Maar weet jij hoe het in Israël op Joodse school gaat? In deze tienerkrant geven we je een klein inkijkje...

OP SCHOOL IN ISRAËL

Voor Joden zijn twee dingen altijd heel belangrijk geweest. Allereerst de 'kennis van Gods Naam'. Daarmee wordt het leren kennen van God bedoeld. Daarnaast de 'kennis van Zijn Tora'. Tora is eigenlijk Gods liefdesverbond met alle beloften en instructies.

Het was de opdracht van iedere vader om deze dingen aan zijn gezin te onderwijzen. Zo gauw een kind kon praten als het ongeveer 3 jaar oud was werd begonnen met het uit het hoofd leren van dankzeggingen/zegenspreuken) en van korte bijbelgedeelten.

Het belangrijkste was daarbij vooral het trainen van het geheugen.

Vanaf 5 jaar begon het kind met het leren van de letters van het Alefbet, van voor naar achteren (van alef tot tav) en van achteren naar voren.

א	ד	ו	ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
ה	מ	ס	ד	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
נ	י	ר	ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
ג	ע	ת	ס	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
נ	צ	ת	ס	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
י	ח	ת	ס	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
ק	כ	ת	ס	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
ב	ק	ת	ס	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
כ	פ	ת	ס	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
פ	פ	ת	ס	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
ו	ו	ת	ס	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א

In de dagen van Jezus bestond er al een soort schoolsysteem. Vanaf ongeveer het 6e levensjaar gingen kinderen naar de 'Beth Sefer'. Dat betekent letterlijk: 'Huis van het Boek', omdat voor de lessen over de vaderlandse geschiedenis, de aardrijkskunde, de hygiëne, de godsdienst, de landbouw en ga zo maar door, hoofdzakelijk het Woord van God als instructieboek werd gebruikt. In het Hebreeuws heet een school tot op de dag van vandaag 'Beth Sefer'.

Het was belangrijk dat iedere Jood zijn hele leven tot zijn dood bleef leren. De leefregels uit de Tora* moesten als het ware in jezelf gaan leven.

Tijdens de eerste les deed de leraar, die meestal ook de chazzan* in de synagoge was, honing op de vingertoppen van de kinderen. Terwijl de kinderen aan de honing mochten likken zei de leraar: "Mogen Gods woorden zoet als honing zijn voor jullie mond. Mogen Gods woorden het meest verrukkelijke zijn dat jullie ooit hebben geproefd". Zo leerden kinderen een verband te leggen met Gods Woord en zoete lekkere honing (vergelijk Psalm 119:103 en Spreuken 24:13 en 14).

Daarna werd begonnen met het uit het hoofd leren van het boek Leviticus omdat het belangrijke regels bevat die nodig zijn voor het dagelijks leven.

Als eerste werden Gods instructies uit het hoofd geleerd en de gebeden, die voor een groot deel uit de Psalmen bestaan).

Betekenis onbekende woorden*

De Tora zijn de eerste 5 boeken van de Tenach (=Hebreeuwse Bijbel) en vormen de basis van het Joodse geloof.

De 5 boeken van de Tora zijn:

1. Bereesjiet (Genesis)
2. Sjemot (Exodus)
3. Wajikra (Leviticus)
4. Bemidbar (Numeri)
5. Dewariem (Deuteronomium)

Samen worden ze ook wel de pentateuch, de vijf boeken van Mozes of [Wet van Mozes](#) genoemd.

Kijk voor een duidelijke uitleg over de Tora ook op <https://www.samsam.net/godsdi-ensten/jodendom>

Chazzan = voorzanger van de joodse gebedsdienst

Begaafde kinderen mochten 'doorleren'. Ze gingen dan naar de 'Beth Talmoed'. Daar leerden zij tot hun 13e of 14e de rest van de Hebreeuwse Bijbel. Op de Beth Talmoed begonnen de nog jonge jongens, elkaar vragen te stellen. De allerbeste leerlingen mochten door naar het hoogste niveau: de 'Beth Midrasj'. Dit was de opleiding die je nodig had om zelf een leraar of rabbi te worden. Hier leerden zij samen met volwassenen en werden zij ook als volwassenen behandeld.

In de Tora* staat: "Deze woorden die Ik je vandaag opdraag, zullen in je hart zijn. En je zult ze je kinderen inscherpen en er over spreken, wanneer je thuis bent, wanneer je onderweg bent, wanneer je gaat slapen en wanneer je opstaat" (Deuteronomium 6:6-7).

Voor volwassen mensen is het Tora leren heel intensief en dat kan alleen als je van jongs af aan daar mee bezig bent geweest door teksten uit het hoofd te leren en na te zeggen en door veel vragen te stellen en de antwoorden daarop al vragend te ontdekken.

Slechts de adem van lerende schoolkinderen houdt de wereld in stand, aldus de Talmoed.

De Talmoed is na de Tora het belangrijkste boek binnen het jodendom. Er staan commentaren in op de Tora van belangrijke rabbijnen en schriftgeleerden.

In het onderstaande filmpje kun je zien hoe het er op een joodse school uit ziet. Je zult zien dat dat heel anders aan toe gaat dan bij ons...

[Joodse school - YouTube](#)

LEVENSVERRHAAL

Geschreven door Nienke Alblas

Joodse Jehuda (16): "Ik ben van top tot teen met God verbonden"

De zestienjarige Jehuda draagt gebedsriemen om zijn armen en een keppeltje op zijn hoofd. "Als ik door een probleemwijk loop doe ik even mijn capuchon op", vertelt de joodse tiener aan EO BEAM. "Wat heb je eraan om vanwege je trots op het jodendom in het ziekenhuis te belanden?"

Als orthodoxe jood bidt Jehuda drie keer per dag. Het ochtendgebed bidt hij met gebedsriemen om. "In twee leren blokjes zitten teksten uit de Thora. Met de riemen laat je zien dat je van top tot teen verbonden bent met God." Het idee achter deze gebedsriemen komt uit Deuteronomium 6: 4-9. Deze teksten bidden de joden bij het ochtendgebed echter niet. Ze lezen gebeden die eeuwen geleden door joodse geleerden zijn vastgesteld. "Een groot gedeelte van het gebed gaat over dankbaarheid voor ons leven en wat we hebben. Ook vragen we God om wat we nodig hebben, zoals een goede oogst, regen en kracht om ons werk te doen. Het doel van de gebedsriemen? Dat je erbij stilstaat dat God één is; Hij heeft mij geschapen en Hij is de enige die ik wil dienen."

Jehuda voelt zich verbonden met christenen, maar heeft niet veel contact met hen. Ondanks dat beide religies één God dienen en deels dezelfde geschriften lezen, zijn de religies niet hetzelfde volgens de jonge orthodoxe jood. "De religies zijn heel verschillend, omdat de christenen het Nieuwe Testament hebben en wij niet."

De joodse gemeenschap in Nederland bestaat uit verschillende stromingen, variërend van orthodox tot uiterst liberaal jodendom.

In Nederland leven heden ten dage naar schatting tussen de 30.000 en 40.000 joden. De meerderheid van hen woont in Amsterdam en in Amstelveen. Een aanzienlijk deel van hen, waaronder vrijwel alle traditioneel-religieuze joden, woont in de Amsterdamse wijken Rivierenbuurt, Oud-Zuid en Buitenveldert. In deze wijken zijn veel synagogen te vinden, alsmede alle joodse scholen en koosjere winkels. Mediene is de naam van de gezamenlijke joodse gemeenschappen in Nederland buiten Amsterdam.

GEZOCHT: EEN GOEDE LERAAR

Dat er behoorlijke verschillen zijn in het onderwijs in Israël op de joodse scholen en op de gewone scholen in Nederland is wel duidelijk.

In onze kerken werd er vroeger ook veel meer uit het hoofd geleerd. Op catechisatie moesten de catechisanten de Heidelbergse catechismus uit het hoofd leren.

[Geschiedenis en uitleg over de Heidelbergse Catechismus | Heidelbergse-Catechismus.nl](https://www.heidelbergse-catechismus.nl)

Vraag het maar eens aan je opa of oma, of een ouder iemand uit de kerk.

Op de christelijke scholen moesten er psalmverzen uit het hoofd worden geleerd. Op maandagochtend werden die dan overhoord en daar kreeg je dan een cijfer voor. Ook op je rapport.

Een goede leraar is belangrijk om je te helpen met het leren en ook om het een beetje leuk te maken, zodat je het makkelijker kunt onthouden. Dat herken je zelf misschien ook wel, bij die ene docent die het net iets leuker brengt onthoud je alles beter, dan bij een saaie docent.

In onze kerk hebben we geen rabbi, maar een dominee. Dat is onze 'leraar' in de kerk.

Maar ook een dominee gaat met pensioen of zoals dat bij de kerk heet met 'emeritaat'. Ds. Streefkerk gaat volgend jaar met emeritaat en daarom gaan we nu met een groep mensen uit de kerk op zoek naar een nieuwe dominee.

Bij het zoeken is het belangrijk om te weten wat voor iemand je zoekt en daarom willen we van iedere leeftijdsgroep weten wat zij eigenlijk van een dominee verwachten. Wat voor iemand moet het zijn? Wat zou hij/zij voor jouw leeftijdsgroep moeten doen?

We zouden het erg leuk vinden om jullie weer eens 'live' te zien en dan samen te sparren over wat voor iemand de nieuwe dominee moet zijn.

We vragen jullie dus om na te denken over een heel belangrijke beslissing die gemaakt moet worden in de kerk. Denk er eens goed over na en als je niet kunt komen a.s. zondag dan mag je natuurlijk ook je ideeën over een nieuwe dominee in de app-groep zetten... maar het leukste zou toch wel zijn als we elkaar zouden zien 😊

Let wel even op dat je je moet opgeven voor de kerkdienst i.v.m. de nog geldende coronaregels

- PLAYLIST VAN DE WEEK -

Op YouTube Music staat de nieuwste playlist voor je klaar.
Check de onderstaande link voor de nummers van deze week.

[YOUNG 13](#)

*****

Heb je een idee, onderwerp of iets anders voor de tienerkrant of tienerdienst? Laat het de leiding weten

zet het in de tiener-appgroep of

mail naar tienerdienst@ontmoetingskerk-dordrecht.nl

*****

- CLIP VAN DE WEEK -

De 'CLIP VAN DE WEEK' is deze keer een gouwe ouwe: [Turn!Turn!Turn! - The Byrds](#) uit 1965.

Voor dit nummer is de tekst uit [Prediker 3:1-8](#) op muziek gezet. Schrijver Pete Seeger heeft alleen de volgorde van de tekst iets aangepast. Het *turn, turn, turn* en de laatste regel *I swear it's not too late* zijn de enige woorden die hij zelf toevoegde. Een deel van de royalties voor het nummer doneerde Seeger aan ICAHD, een organisatie die zich verzet tegen de sloop van huizen op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem. Want, zo redeneerde Seeger, "ik heb maar zes woorden geschreven en een woord dat drie keer herhaald wordt toegevoegd. Het is niet meer dan eerlijk dat een deel van de opbrengst teruggaat naar het land waar het vandaan komt, ook al is de oorspronkelijke schrijver al lang overleden."

TOT DE VOLGENDE
TIENERKRANT!